

Alle skal kunne brænde for en sag – uden at brænde ud

Civilsamfundets organisationer er en uundværlig del af vores velfærdssamfund og essentielt for et velfungerende demokratisk samfund. De leverer bl.a. specialiserede indsatser og skaber inkluderende fællesskaber, der supplerer det offentlige arbejde og ansvar.

Velfungerende civilsamfundsorganisationer kræver både ordnede arbejdsforhold og et godt arbejdsmiljø – ligesom arbejdspladser i alle andre brancher. Det er imidlertid ikke virkeligheden mange steder i civilsamfundet. Mange medarbejdere oplever et højt arbejdspress, flydende grænser mellem fritid og arbejde, 'interessebåret' overarbejde og usikre ansættelsesforhold.

Derfor bør respekt for ordnede arbejdsforhold og et sundt arbejdsmiljø være en forudsætning for at modtage offentlig støtte.

I 2025 blev en ny model for grundfinansiering af civilsamfundet vedtaget. Den nye model indeholder over 400 mio. kr. årligt fra 2028 og frem. Modellen skal sikre en stabil og gennemsigtig finansiering af driften i landsdækkende foreninger inden for social-, sundheds-, beskæftigelses-, ældre-, ligestillings- og integrationsområdet. Rammebetingelserne for støtten er fastlagt – såsom stabil og fornuftig drift samt god kvalitet i det faglige arbejde –, som skal udmøntes i konkrete tildelingskriterier. Disse rammebetingelser udvikles nu med henblik på politisk forhandling.

DM Civilsamfund foreslår, at følgende bliver tildelingskriterier i den nye finansieringsmodel:

1. Respekt for ordnede forhold
2. Krav om et godt og sikkert arbejdsmiljø
- fysisk såvel som psykisk

Respekt for ordnede forhold som tildelingskriterium

Når staten uddeler offentlige midler, bør der stilles krav om respekt for ordnede arbejdsforhold, som det danske arbejdsmarked bygger på. Skatteydernes penge skal ikke understøtte dårlige løn- og arbejdsvilkår.

Organisationer med ordnede forhold står stærkere i kampen om kvalificerede medarbejdere og leverer dermed højere faglig kvalitet, som skaber bedre tilbud til borgerne. I sidste ende får staten mere kvalitet for pengene.

Derfor bør respekt for ordnede forhold indgå som et konkret tildelingskriterium. Det kan fx dokumenteres gennem overenskomstdækning, overenskomstlignende forhold eller en plan for at styrke medarbejdernes løn- og arbejdsvilkår.

Godt og sikkert arbejdsmiljø som tildelingskriterium

Når offentlige midler tildeles, bør det ligeledes være en betingelse, at modtageren kan sikre et godt arbejdsmiljø.

Arbejdsgivere er forpligtet til at overholde arbejdsmiljølovgivningen. Hvis arbejdsmiljø gøres til et tildelingskriterium, vil det også indgå i den samlede vurdering af, hvilke organisationer der modtager midler. Det vil gøre et godt arbejdsmiljø til et konkurrenceparameter og dermed give flere civilsamfundsorganisationer et stærkere incitament til at prioritere det.

Tildelingskriterier om arbejdsmiljø kan fx være, at ansøgere forpligtes til at beskrive, hvordan de vil arbejde for et godt arbejdsmiljø. En plan for at sikre trivsel og forebygge arbejdsmiljømæssige udfordringer bør indgå som en del af ansøgningen. Arbejdsmiljø som tildelingskriterium kan også skabe mulighed for at tilbageholde midler, hvis der konstateres et dårligt arbejdsmiljø. Fx hvis organisationen får en reaktion fra Arbejdstilsynet.

Kravene skal tage hensyn til civilsamfundets mangfoldighed

Tildelingskriterierne skal i øvrigt tage højde for, at omfattende dokumentationskrav vil favorisere større organisationer med flere administrative ressourcer. Derfor bør der stilles enkle og relevante redskaber til rådighed, som kan understøtte arbejdet med f.eks. arbejdsmiljø. Det kan være APV-skabeloner og vejledninger målrettet de typiske arbejdsmiljøudfordringer i civilsamfundet.

Samlet set skal forslaget sikre, at ansvarlige organisationer belønnes til gavn for organisationernes formål, de ansatte, borgerne og staten.